

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

VERSLAG AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne en tot wijziging van artikel 3.7.10.2 van titel III van het VLAREM van 16 mei 2014

1. SITUERING

Voorliggend besluit betreft een aantal wijzigingen aan titel II van VLAREM en de bijlagen, voornamelijk in functie van de omzetting van:

- Richtlijn 2015/2193 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (verder: de MCP-richtlijn, afgekort tot MCPR, waarbij MCP staat voor *Medium Combustion Plants*). Deze richtlijn is in werking getreden op 18 december 2015; de lidstaten moeten deze richtlijn uiterlijk 19 december 2017 in regelgeving opnemen.
- Richtlijn 2016/2284 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de vermindering van de nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen, tot wijziging van Richtlijn 2003/35/EG en tot intrekking van Richtlijn 2001/81/EG (verder: de NEC-richtlijn, afgekort tot NECR, waarbij NEC staat voor *National Emission Ceilings*). Deze richtlijn is in werking getreden op 31 december 2016; de lidstaten moeten deze richtlijn uiterlijk 1 juli 2018 in regelgeving opnemen.

De MCPR stelt regels vast om emissies van zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxiden (NO_x) en stof in de lucht door middelgrote stookinstallaties te beheersen en aldus emissies in de lucht en de mogelijke risico's van die emissies voor de volksgezondheid en het milieu te verminderen. De richtlijn bevat ook regels voor het monitoren van de emissies van koolmonoxide (CO), voor de vergunningverlening en registratie van de middelgrote stookinstallaties en voor een aantal rapporteringen door de lidstaten.

De NECR legt emissiereductiedoelstellingen vast per lidstaat voor vijf polluenten: zwaveloxiden (SO_x), stikstofoxiden (NO_x), vluchtige organische stoffen exclusief methaan (NMVOS), ammoniak (NH₃) en fijn stof met een aerodynamische diameter tot 2,5 µm (PM_{2,5}). De richtlijn bevat een set doelstellingen die van kracht is vanaf 2020 en een tweede set vanaf 2030. Voor de periode tot 2020 blijven de emissieplafonds uit Richtlijn 2001/81/EG van kracht. De lidstaten moeten een programma opstellen waarin zij aangeven hoe ze die doelstellingen zullen halen, een emissie-inventaris en emissieprognoses opstellen, de impact van luchtverontreiniging op ecosystemen in kaart brengen en over al deze zaken rapporteren.

Beide richtlijnen waren een onderdeel van het 'luchtpakket' dat de Europese Commissie eind 2013 heeft gepresenteerd en dat ook de thematische strategie inzake luchtverontreiniging van de Europese Commissie bevatte.

Bij het uitwerken van de bepalingen is rekening gehouden met Verordening 592/2014 van de Europese Commissie van 3 juni 2014 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 142/2011 voor wat betreft het gebruik van dierlijke bijproducten en afgeleide producten als brandstof in stookinstallaties. Deze verordening is van toepassing met ingang van 15 juli 2014 waarna nog een overgangperiode van twee jaar geldt. Deze verordening laat toe dat het verstoken van dierlijk vet en van kippenmest toegelaten worden volgens de bepalingen van de verordening. Momenteel is dat in Vlaanderen alleen mogelijk als afval(mee)verbranding.

2. INHOUDELIJKE ACHTERGROND

De MCPR en NECR zijn twee van de instrumenten van het EU-luchtbeleid en dragen zo bij aan de bestrijding van de volgende grensoverschrijdende milieuproblemen:

- de verzuring van het milieu, wat in het bijzonder problematisch is voor gevoelige ecosystemen;
- de vorming van troposferische ozon in de omgevingslucht, met risico's voor de volksgezondheid, natuur en landbouwgewassen;
- de vermesting ten gevolge van depositie van stikstofverbindingen zoals NO_x en NH_3 vanuit de lucht op de bodem, met de ontregeling van de ecologische processen en kringlopen door een overmatige toevoer van nutriënten tot gevolg;
- de vorming van fijn stof in de omgevingslucht, met belangrijke risico's voor de volksgezondheid (voortijdige overlijdens, infecties van hart en luchtwegen).

Op 18 december 2013 publiceerde de Europese Commissie haar herziene thematische strategie inzake luchtverontreiniging. In deze strategie geeft de Commissie aan waar zij op korte en middellange termijn naartoe wil met haar beleid inzake luchtverontreiniging en welke instrumenten zij daarvoor wil inzetten. Op korte termijn (2020) streeft de Europese Commissie ernaar dat de huidige luchtkwaliteitsnormen nergens meer overschreden worden, op middellange termijn (2030) wil zij de gezondheidsimpact door fijn stof (aantal vroegtijdige overlijdens) met 52% verminderen en de oppervlakte ecosystemen waar de kritische last voor eutrofiëring wordt overschreden met 35% verminderen. Dit moet er op lange termijn voor zorgen dat de richtsnoeren inzake luchtkwaliteit, zoals geformuleerd door de Wereldgezondheidsorganisatie, en de kritische lasten voor ecosystemen niet meer overschreden worden, zoals voorzien in het 7^e Milieuactieprogramma van de EU. Deze langetermijndoelstelling van de EU sluit aan bij de lange termijn visie van de Vlaamse Regering. Deze stelt: "In 2050 is de vervuiling van de binnen- en buitenlucht onder controle en heeft deze geen negatieve invloed meer op de luchtkwaliteit; de kritische lasten voor zuur- en stikstofdepositie worden niet meer overschreden. De luchtvervuiling door antropogene bronnen, zoals industrie, landbouw en vervoer, is drastisch teruggebracht."

Samen met de thematische strategie werden twee wetgevende voorstellen gepubliceerd: één voor de herziening van de richtlijn inzake nationale emissieplafonds (Richtlijn 2001/81) en één voor een nieuwe richtlijn inzake emissies naar de lucht door middelgrote stookinstallaties. Hiermee geeft de strategie verder invulling aan de driesporenaanpak van het EU-beleid inzake luchtverontreiniging, waar de drie sporen staan voor een verschillende aanpak, maar wel nauw verbonden zijn:

- In de luchtkwaliteitsrichtlijnen worden voor een hele reeks pollutanten maximale concentraties opgelegd van die pollutanten die in de lucht aanwezig mogen zijn, met het oog op bescherming van de gezondheid en van het leefmilieu. Polluenten waarvoor luchtkwaliteitsdoelstellingen zijn vastgesteld zijn: ozon (O_3), fijn stof (PM_{10} en $\text{PM}_{2,5}$), stikstofdioxide (NO_2) en zwaveldioxide (SO_2), koolstofmonoxide (CO), lood (Pb), benzeen, arseen (As), cadmium (Cd), nikkel (Ni) en benzo(a)pyreen (BaP). De precieze doelstellingen en bijhorende meetverplichtingen zijn vastgesteld in richtlijnen 2008/50 en 2004/107.
- Terwijl voor sommige stoffen de luchtkwaliteit vooral bepaald wordt door lokale bronnen (bv. voor zware metalen), speelt voor andere stoffen het grensoverschrijdende transport een

belangrijke rol. Dat leidt ertoe dat sommige luchtkwaliteitsdoelstellingen pas haalbaar zijn wanneer niet alleen het betreffende land de nodige inspanningen doet, maar ook alle omliggende landen. Om het grensoverschrijdende transport van luchtverontreiniging te beperken zijn er de richtlijnen met emissiereductiedoelstellingen. In 2001 werd de Richtlijn Nationale Emissieplafonds (2001/81) gepubliceerd, met hierin emissieplafonds per lidstaat voor zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxiden (NO_x), vluchtige organische stoffen exclusief methaan (VOS) en ammoniak (NH₃). De plafonds zijn van kracht vanaf 2010. Deze richtlijn werd herzien door de NECR, waarbij ook doelstellingen rond fijn stof (PM_{2,5}) worden opgenomen.

- Om aan de emissieplafonds te voldoen, moeten lidstaten uitstootbeperkingen opleggen aan de verschillende bronnen van luchtverontreiniging. Om concurrentievervalsing tussen sectoren en tussen lidstaten zoveel mogelijk te beperken, zijn er de brongerichte richtlijnen. Hierin legt de EU voor een hele reeks bronnen grenswaarden op die voor de ganse EU gelden. Het gaat zowel om industriële bronnen (Richtlijn Industriële Emissies 2010/75 (verder: RIE), de MCPR), bronnen in gebouwen en huishoudens (Richtlijn Ecodesign 2009/125) als mobiele bronnen (Richtlijn 2005/55 voor personen- en vrachtverkeer, Richtlijn 2012/46 voor niet voor de weg bestemde transportmiddelen, zoals tractoren). De vermelde richtlijnen zijn slechts een illustratie, de lijst hiervoor is allerminst volledig.

Dat de drie sporen nauw verbonden zijn, is duidelijk: voor het bereiken van de luchtkwaliteitsdoelstellingen moet het grensoverschrijdende transport van verontreiniging worden beperkt middels voldoende strenge emissieplafonds. Deze plafonds zijn op hun beurt alleen haalbaar als er op EU-niveau voor de voornaamste emissiebronnen een voldoende streng brongericht beleid wordt uitgewerkt.

Terwijl er zowel voor grote industriële bronnen (via de RIE) als voor kleinere bronnen (via de Ecodesign-richtlijn) al brongericht EU-beleid bestaat, was dat tot voor kort niet het geval voor de brede waaier aan installaties die hiertussen vallen. Hieraan wordt tegemoet gekomen door de MCPR. Het oorspronkelijke Commissievoorstel voor deze richtlijn was het resultaat van een uitgebreide impact-analyse¹. De emissiegrenswaarden in dit voorstel waren zo opgesteld dat zij exploitanten sturen richting het gebruik van de minst vervuilende brandstoffen. Bij het gebruik van intrinsiek meer vervuilende brandstoffen, zoals stookolie of steenkool, zijn bijkomende nageschakelde reductiemaatregelen noodzakelijk om de emissiegrenswaarden na te leven. Tijdens de werkgroepvergaderingen van de raad werden de emissiegrenswaarden in het commissievoorstel vooral onder druk van een aantal Oost-Europese lidstaten sterk afgezwakt. Omdat België gebaat is bij een ambitieus communautair beleid, steunde België in grote lijnen de emissiegrenswaarden in het oorspronkelijke voorstel.

De NECR vervangt Richtlijn 2001/81, de eerste NEC-richtlijn uit 2001. Terwijl bij het vaststellen van de doelstellingen in Richtlijn 2001/81 vooral werd uitgegaan van doelstellingen inzake de vermindering van de impact van luchtverontreiniging op het milieu, was het voornaamste aandachtspunt bij het uitwerken van de thematische strategie van 2013 de impact van luchtverontreiniging op de gezondheid. De NECR geeft invulling aan de doelstellingen uit de thematische strategie, zij het dat het ambitieniveau van de reductiedoelstellingen tijdens de onderhandelingen (2014-2016) naar beneden werd bijgesteld. Waar de thematische strategie een vermindering van de impact met 52% tegen 2030 naar voor schuift, realiseert de NECR een vermindering met slechts 48,5%. Twee belangrijke verschillen met de eerste richtlijn zijn de toevoeging van doelstellingen voor PM_{2,5} en het feit dat de doelstellingen niet meer als een absoluut plafond (in kton/jaar) zijn uitgedrukt, maar als procentuele verbetering t.o.v. de emissies in 2005.

¹ http://ec.europa.eu/environment/archives/air/pdf/Impact_assessment_en.pdf

Ook op internationaal niveau (breder dan de EU) wordt werk gemaakt van de bestrijding van grensoverschrijdende luchtverontreiniging. Binnen de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (UNECE) werd in 1979 tot het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand (LRTAP) afgesloten. Naast de EU en zijn lidstaten zijn ook onder meer de Verenigde Staten, Canada, Noorwegen, Zwitserland en heel wat ex-Sovjetrepublieken partij bij dit verdrag. Binnen het verdrag zijn inmiddels 8 Protocollen uitgewerkt. Het Protocol van Göteborg van 1999 ter bestrijding van de verzuring, eutrofiëring en ozon op leefniveau, geratificeerd door België op 13 september 2007, bevat zowel emissieplafonds voor NO_x, SO₂, NMVOS en NH₃ (en is hiermee de internationale tegenhanger van Richtlijn 2001/81) en emissiegrenswaarden voor deze pollutanten uit diverse bronnen. Dit protocol is in 2012 geamendeerd, waarbij onder meer emissiereductie-doelstellingen zijn opgenomen, geldig vanaf 2020.

Hoewel de luchtkwaliteit in Vlaanderen op de meeste meetpunten voldoet aan de geldende Europese normen, blijft luchtverontreiniging een belangrijke impact hebben op de gezondheid en op het leefmilieu. De Europese Commissie berekende dat in 2005 de gemiddelde Belg meer dan 10 levensmaanden verloor door blootstelling aan fijn stof (het EU-gemiddelde is 8,5 maand) en dat als we rekening houden met het al bestaande beleid, ook in 2030 luchtverontreiniging nog een significante impact heeft (5,9 verloren levensmaanden in België, gemiddeld 5 maanden in de EU). Het aantal vroegtijdige overlijdens door ozon zou dalen van 316 in 2005 tot 258 in 2030. Door de implementatie van de thematische strategie zou dit verder dalen tot respectievelijk 5,0 maanden en 242 overlijdens².

Bovendien liggen de Europese luchtkwaliteitsnormen nog een stuk hoger dan de richtsnoeren die de WHO opstelt met het oog op bescherming van de gezondheid. Ook op de natuur heeft luchtverontreiniging nog steeds een belangrijke impact en ook dat zal niet opgelost worden door het bestaande beleid: in zowat heel Vlaanderen wordt de kritische last voor eutrofiëring overschreden, voornamelijk ten gevolge van stikstofdepositie.

3. INHOUDELIJKE TOELICHTING

3.1 De MCP-richtlijn

3.1.1 Inhoud en doelstelling van de richtlijn

De MCPR stelt regels vast om de emissies van zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxiden (NO_x) en stof in de lucht door middelgrote stookinstallaties te beheersen en aldus emissies in de lucht en mogelijke risico's voor de volksgezondheid en het milieu van die emissies te beperken. Onder middelgrote stookinstallaties wordt begrepen stookinstallaties met een nominaal thermisch vermogen van 1 MW of meer en minder dan 50 MW (cf. de omschrijving van het onderwerp in artikel 1 van de MCPR).

De regels hebben betrekking op emissiegrenswaarden (artikel 6 en Bijlage III), op de monitoring van de emissies (artikel 7 en Bijlage III, deel 1) en op de manier waarop de naleving van de emissiegrenswaarden moet worden geëvalueerd (Bijlage III, deel 2). Ook voor CO worden regels inzake monitoring (maar geen emissiegrenswaarden) vastgesteld.

Voor nieuwe installaties zijn de emissiegrenswaarden onmiddellijk van kracht. Voor bestaande installaties gelden ze pas vanaf 1 januari 2025 (voor installaties van meer dan 5 MW) of 1 januari 2030 (voor installaties van 5 MW of minder). Nieuwe installaties zijn installaties die op of na 20

² Bron: The final policy scenarios of the EU Clean Air Policy package, TSAP report #11, IIASA, februari 2014

december 2018 in bedrijf worden gesteld. De emissiegrenswaarden zijn opgenomen in bijlage II van de MCPR. Ze hangen af van de gebruikte brandstof, het vermogen en het type van de installatie (ketel, motor of gasturbine). De MCPR voorziet een aantal uitzonderingen, voor onder meer installaties met een beperkt aantal draaiuren (500 of 1.000 per jaar, afhankelijk van de situatie), installaties op eilanden, installaties van een warmtenet en installaties die compressiestations aandrijven.

Artikel 4 van de MCPR stelt dat indien de afgassen van twee of meer nieuwe middelgrote stookinstallaties via een gemeenschappelijke schoorsteen worden uitgestoten, of dit volgens het oordeel van de bevoegde autoriteit zouden kunnen doen, als één middelgrote stookinstallatie moeten worden beschouwd en hun vermogens moeten worden samengeteld. Omdat ook de RIE een gelijkaardige samentellingsregel bevat, kan het zijn dat een samenstel van middelgrote installaties onder het toepassingsgebied van de RIE valt. Deze installatie moet niet meer aan de bepalingen uit de MCPR voldoen.

Het toepassingsgebied van de MCPR wordt nader gespecificeerd in artikel 2. Artikel 3 bevat de definities.

Artikel 5 omschrijft de verplichtingen inzake vergunning en/of registratie van installaties. Nieuwe installaties mogen niet meer uitgebaat worden zonder vergunning of zonder te zijn geregistreerd. Dat geldt ook voor bestaande installaties, zij het dat hier een overgangstermijn voorzien wordt tot 1 januari 2024 (voor installaties van meer dan 5 MW) of tot 1 januari 2029 (voor installaties van 5 MW of minder). Voor alle installaties moet een aantal gegevens, opgelijst in bijlage I, opgenomen worden in een register, dat ter beschikking gesteld wordt van het publiek.

Artikel 7 bevat een aantal verplichtingen voor de exploitant, inzake monitoring en het bewaren en ter beschikking stellen van gegevens. De nalevingscontrole wordt beschreven in artikel 8 en artikel 9 stelt wat er moet gebeuren bij belangrijke wijzigingen aan de installatie.

Ten slotte bevat de MCPR bepalingen inzake verslaggeving door de lidstaten over de implementatie van de richtlijn en de totale jaarlijkse emissies door de betrokken installaties (artikel 11).

3.1.2 Bestaande regelgeving in Vlaanderen en inpassing van de nieuwe bepalingen

De installaties die onder het toepassingsgebied van de MCPR vallen, zijn allemaal ingedeeld in de indelingslijst in bijlage 1 van VLAREM II. In Vlaanderen zijn momenteel al, in tegenstelling tot in sommige andere EU-lidstaten, emissiegrenswaarden en monitoringsverplichtingen van toepassing op deze stookinstallaties kleiner dan 50 MW. Waar in de MCPR de ondergrens op 1 MW ligt, zijn de emissiegrenswaarden van toepassing vanaf een nominaal thermisch vermogen van 300 kW. De emissiegrenswaarden hebben betrekking op SO₂, NO_x, fijn stof en CO. Afhankelijk van de gebruikte brandstoffen worden daarnaast ook voor andere pollutanten zoals chloriden, fluoriden, metalen en dioxines emissiegrenswaarden vastgesteld.

De emissiegrenswaarden voor deze installaties zijn sedert de inwerkingtreding van VLAREM in verschillende fasen bijgesteld, waarbij telkens voor wat op dat moment nieuwe (nog te vergunnen) installaties waren, emissiegrenswaarden zijn opgenomen die waren afgestemd op de stand der techniek van het moment. De emissiegrenswaarden zijn gebaseerd op buitenlandse wetgeving en op Vlaamse BBT-studies. In dat kader zijn voornamelijk de BBT-studies 'Stookinstallaties en stationaire motoren' (2002), 'Verbranding van hernieuwbare brandstoffen' (2009) en 'Nieuwe kleine en middelgrote stookinstallaties, stationaire motoren en gasturbines gestookt met fossiele brandstoffen' (2012) van belang. Deze regelmatige aanpassing van de emissiegrenswaarden leidt tot uitgebreide tabellen met gedifferentieerde normen in functie van het vermogen en de eerste vergunningsdatum van de stookinstallatie. Dat is een belangrijk onderscheid met de MCPR waar

inzake vergunningsdatum alleen een onderscheid wordt gemaakt tussen installaties die in werking getreden zijn wanneer de MCPR van kracht wordt, en installaties die pas hierna in werking worden gezet. In de Europese regelgeving bestaat voor deze installaties immers niet dezelfde historiek van een geleidelijke aanpassing van de wetgeving.

Voor gasturbines en stationaire motoren die minder dan 500 uur per jaar worden ingezet, zijn aparte minder strenge emissiegrenswaarden opgenomen dan voor die installaties die meer worden ingezet.

Net als de MCPR voorziet VLAREM ook regels over het optellen van vermogens van verschillende installaties die op één schoorsteen zijn aangesloten of zouden kunnen worden aangesloten. Deze regels verschillen evenwel van de bepalingen uit de MCPR.

De nalevingscontrole en sancties (respectievelijk artikel 8 en 16 van de MCPR) worden niet expliciet omgezet door aanpassing van regelgeving middels dit besluit, gezien dit reeds wordt gedekt door het Milieuhandhavingsdecreet en -besluit.

Voor de omzetting van de MCPR worden de volgende delen van VLAREM II aangepast:

- Hoofdstuk 1.1. 'Rechtsgrond en definities'
- Hoofdstuk 2.11. 'Beleidsstaken inzake beperking van emissies van NO_x, SO₂ en stof ten gevolge van de uitstoot van grote stookinstallaties'
- Hoofdstuk 5.20. 'Industriële inrichtingen die luchtverontreiniging kunnen veroorzaken', Afdeling 5.20.2. 'Petroleumraffinaderijen'
- Hoofdstuk 5.43. 'Stookinstallaties', Afdeling 5.43.1. 'Algemene bepalingen' en Afdeling 5.43.2. 'Kleine en middelgrote stookinstallaties'
- Bijlage 2.5.3. 'Beoordeling en beheer van luchtkwaliteit', Bijlage 2.5.3.15. 'Gegevens die moeten worden opgenomen in de plaatselijke, regionale of gewestelijke luchtkwaliteitsplannen ter verbetering van de luchtkwaliteit'

Aan Afdeling 5.43.3. 'Grote Stookinstallaties' wordt een aantal inhoudelijke aanpassingen voorgesteld om de bepalingen in lijn te krijgen met de voorgestelde bepalingen voor Afdeling 5.43.2. Daarnaast worden in deze afdeling voornamelijk achterhaalde bepalingen geschrapt. Deze aanpassingen worden in detail besproken in de artikelsgewijze bespreking in hoofdstuk IV van deze nota.

3.13 Ambitieniveau van de richtlijn in vergelijking met de huidige en nieuwe bepalingen in VLAREM

3.1.3.1 Oorspronkelijke commissievoorstel

Het oorspronkelijke commissievoorstel voor de MCPR was het resultaat van een uitgebreide impact-analyse³. De emissiegrenswaarden in dit voorstel waren zo opgesteld dat zij exploitanten sturen richting het gebruik van de minst vervuilende brandstoffen. Bij het gebruik van intrinsiek meer vervuilende brandstoffen, zoals stookolie of steenkool, zijn bijkomende nageschakelde reductiemaatregelen noodzakelijk om de emissiegrenswaarden na te leven. Het voorstel bouwt verder op de emissiegrenswaarden voor grote stookinstallaties tussen 50 en 100 MW_{th} uit de RIE, waarbij voor NO_x emissiegrenswaarden worden voorgesteld die veelal met primaire maatregelen (en dus zonder dure nageschakelde technieken) haalbaar zouden moeten zijn. Het voorstel maakt een onderscheid tussen nieuwe (nog te vergunnen) en bestaande (al in gebruik zijnde) installaties,

³ http://ec.europa.eu/environment/archives/air/pdf/Impact_assessment_en.pdf

waarbij voor de laatste set minder strenge grenswaarden en ruime overgangstermijnen worden voorzien.

In vergelijking met de geldende VLAREM-normen, was dit voorstel voor stookinstallaties vooral voor SO₂ en stof uit bestaande installaties strenger, alsook voor NO_x voor wat betreft de oudste installaties (vergund voor 1993). Voor gasturbines en motoren ging het vooral voor stof verder (zowel voor bestaande als nieuwe installaties), maar ook voor NO_x voor de oudste (in het geval van gasturbines) of kleinste (in het geval van motoren) installaties.

3.1.3.2 Aanpassingen tijdens onderhandelingen

Op basis van een consultatie van de Vlaamse stakeholders (VOKA en de vertegenwoordigers van de verschillende industriële sectoren) werd een Vlaams standpunt uitgewerkt dat rekening hield met de bekommernissen van deze stakeholders. De belangrijkste Vlaamse (en Belgische) vraag was het schrappen van een bijlage die strengere emissiegrenswaarden oplegde in zones waar de EU-luchtkwaliteitsnormen niet gehaald worden. België drong aan op het behoud van de drempel van 1 MW als ondergrens voor de richtlijn (waar sommige lidstaten pleitten voor het optrekken van deze drempel). Daarnaast werd een aantal voorstellen geformuleerd voor versoepeling van de emissiegrenswaarden, voornamelijk voor recente bestaande installaties (met als achterliggende idee dat die installaties vaak al reductiemaatregelen nemen en dat de beperkte aanscherping van de emissiegrenswaarden kan leiden tot onevenredig hoge kosten).

Tijdens de werkgroepvergaderingen van de raad werden de emissiegrenswaarden in het commissievoorstel vooral onder druk van een aantal Oost-Europese lidstaten sterk afgezwakt. Vooral de grenswaarden voor stof werden versoepeld voor installaties onder de 5 of 20 MW. Voor gasgestookte ketels werd de grenswaarde voor NO_x voor ketels tot 5 MW versoepeld. De Belgische bezwaren m.b.t. de grenswaarden werden slechts in beperkte mate in rekening gebracht. De bijlage met strengere grenswaarden werd wel geschrapt en de ondergrens van 1 MW bleef behouden.

Ondanks de versoepelingen van een aantal grenswaarden voor stof, blijft de stelling van kracht dat de emissiegrenswaarden in VLAREM vooral voor stof en SO₂, en in een beperkt aantal gevallen (vooral voor oudere installaties) ook voor NO_x moeten aangescherpt worden in functie van de MCPR.

3.1.3.3 Ambitieniveau van de voorgestelde bepalingen

Bij het uitwerken van het voorliggende voorstel was de voornaamste doelstelling de volledige omzetting van de MCPR, maar werd tegelijkertijd rekening gehouden met het streven om een goede luchtkwaliteit te behouden en die waar mogelijk te verbeteren (zoals vooropgesteld in de Beleidsnota 2014-2019 Omgeving). Een eerste voorstel werd in juni 2016 voorgelegd aan de doelgroepen en was vervolgens voorwerp van een uitgebreide consultatie van de betrokken bedrijven en sectoren die liep tot februari 2017. Op een eerste overleg (juni 2016) werden de aanpak achter het voorstel en de vertaling ervan in regelgeving toegelicht. Hierna werd een ruime periode, tot half september, voorzien voor verdere studie van het voorstel en het formuleren van opmerkingen. In de periode september 2016-januari 2017 werd het voorstel bijgestuurd in functie van de ontvangen opmerkingen. Waar nodig ging dit gepaard met (informele) besprekingen met de auteur van de opmerkingen. Op een tweede breed overleg in februari 2017 werd een akkoord bereikt over de voorliggende tekst.

Concreet mondde dit uit in een aantal bijkomende uitgangspunten bij de formulering van voorliggend voorstel:

- Behoud van het bestaande beleid en dus geen versoepeling van de huidige wetgeving. Dit is noodzakelijk gelet op de emissiereductieverplichtingen uit de NECR en op de

luchtkwaliteitsdoelstellingen voor deze drie pollutanten. Bovendien spelen SO₂ en NO_x een rol in de vorming van fijn stof, waarvoor de luchtkwaliteitsdoelstellingen, net als voor NO_x, voor gezondheidsschade blijven zorgen en dus ook in dit voorstel een aandachtspunt blijven. Op één punt werd afgeweken van dit uitgangspunt: installaties met minder dan 100 bedrijfsuren per jaar worden vrijgesteld van emissiegrenswaarden en -metingen. Tot op heden zijn zij alleen vrijgesteld van meetverplichting, maar de MCPR laat niet toe dat emissiegrenswaarden van kracht zijn zonder bijhorende meetverplichting. Voor installaties met dergelijke beperkte gebruiksduur per jaar is het uitvoeren van metingen niet kosteffectief.

- Implementatie van de Beste Beschikbare Technieken. VLAREM legt dit sowieso op. Sedert de meest recente wijzigingen van de voorwaarden voor stookinstallaties (2014) zijn geen nieuwe BBT-studies meer gepubliceerd. Bij het uitwerken van dit voorstel werd teruggegrepen naar de BBT-studie voor nieuwe kleine en middelgrote stookinstallaties, stationaire motoren en gasturbines gestookt met fossiele brandstoffen (VITO, 2012) en de BBT-studie voor verbranding van hernieuwbare brandstoffen (VITO, 2009). Naast de informatie van deze BBT-studies werd ook gebruik gemaakt van meer recente gegevens over de evolutie van de technologie en de toepassing daarvan, o.m. in de ons omringende landen.
- Het vrijwaren van de concurrentiekracht van de ondernemingen. De vertegenwoordigers van de industrie verwezen daarbij tijdens de onderhandelingen naar het “no gold plating”-principe, zoals opgenomen in het Vlaamse Regeerakkoord. Het “no gold plating” principe (niet verder gaan dan nodig volgens de Europese reglementering en het vigerende Europese beleid) werd in eerste instantie afgetoetst aan de bepalingen van de MCPR zelf maar werd bovendien ook gekaderd in het ruimere EU-luchtkwaliteitsbeleid, met de luchtkwaliteitsrichtlijnen en de NECR die bindende doelstellingen opleggen aan Vlaanderen. Tevens werd rekening gehouden met de langetermijndoelstelling zoals opgenomen in de Visie 2050 van de Vlaamse Regering en de het zevende Milieu Actie Programma van de Europese Commissie. Om dit dubbel uitgangspunt (enerzijds de vrijwaring van de concurrentiekracht van de ondernemingen en anderzijds de gestage verbetering van de luchtkwaliteit in een Europese context om op termijn de gezondheidsschade ten gevolge van luchtverontreiniging volledig weg te werken) te concretiseren werd het voorstel ook afgestemd op de grenswaarden die van toepassing zijn of in het kader van de MCPR van toepassing zullen worden in de ons omringende landen, in het bijzonder Nederland, Duitsland, Frankrijk en het Waalse Gewest. Bij een vergelijking van deze grenswaarden bleek dat de grenswaarden in Nederland en Duitsland duidelijk performanter zijn dan degene die momenteel in Vlaanderen van toepassing zijn, dan de MCPR en dan die van Frankrijk. In het Waalse Gewest zijn geen specifieke grenswaarden afwijkend van de MCPR in het vooruitzicht gesteld. Het oorspronkelijke voorstel dat door de administratie aan de industriële sectoren werd voorgesteld ging in de richting van het oorspronkelijke voorstel van de Europese Commissie en wat in Duitsland en Nederland in voege of in voorbereiding is, zij het dat het op een aantal punten minder ver ging, rekening houdend met de Vlaamse context en een inschatting van de technologische haalbaarheid. Dit voorstel werd evenwel door de vertegenwoordigers van de industrie als “gold plating” beschouwd. Teneinde overeenstemming te bereiken werd het voorstel in de verschillende overlegondes aangepast en werd met de betrokken industriële sectoren een akkoord bereikt over het finale voorstel. Het finale voorstel gaat alleen nog verder dan de MCPR voor een aantal grenswaarden waarvan de haalbaarheid manifest werd aangetoond en sluit qua ambitieniveau eerder aan bij de reglementering zoals van toepassing in Frankrijk. Belangrijk was echter dat er een akkoord werd bereikt met de betrokken sectoren over de grenswaarden, zodat de richtlijn snel kan worden geïmplementeerd. Naar de toekomst toe oordeelt de administratie echter dat er nog een technisch-economisch haalbaar reductiepotentieel voorhanden is. In het kader van het in voorbereiding zijnde geïntegreerde luchtkwaliteitsplan zal dit reductiepotentieel dan ook verder in kaart worden gebracht zodat in dat kader voor deze installaties zoals voor alle sectoren bijkomende maatregelen ter bestrijding van de luchtverontreiniging aan de Vlaamse regering kunnen worden voorgesteld.

- Sturing in de richting van de minst vervuilende brandstoffen voor nieuwe installaties: voor verbranding van gas en gasolie worden en voor de meeste installaties ofwel de huidige grenswaarden van VLAREM en/of de grenswaarden van de MCPR overgenomen. Enkel bij verbranding in motoren zijn, gelet op de hoge NO_x-emissies, voor deze brandstoffen nageschakelde reductiemaatregelen nodig. Gebruik van zware stookolie en steenkool wordt zowel uit oogpunt van luchtverontreiniging als uit oogpunt van hoge broeikasgasemissies van deze brandstoffen niet aangemoedigd. Daarom zijn bijkomende reductiemaatregelen nodig om het vervuilingniveau bij het gebruik van deze brandstoffen te beperken tot een niveau vergelijkbaar met dat bij de verbranding van gas. Met dit uitgangspunt waren de vertegenwoordigers van de industriële sectoren het eens.
- Bijzondere aandacht gaat ook naar de emissies die vrijkomen bij de verbranding van biomassa, die een belangrijke bron is van luchtverontreiniging (en in de eerste plaats, maar niet uitsluitend, fijn stof) in Vlaanderen. Rekening houdend met een potentiële groei van deze brandstof in het kader van de doelstellingen rond hernieuwbare energie, is het noodzakelijk om de emissies ervan te beperken. Deze problematiek was al aan de orde in het kader van de aanpassing van de emissiegrenswaarden in VLAREM, zoals beslist door de Vlaamse Regering op 7 juni 2013. In het verslag aan de Vlaamse Regering hierbij werd gesteld dat tegen 2016 zou onderzocht worden of de emissiegrenswaarden voor stof en NO_x voor installaties op vaste biomassa tussen 1 en 5 MW zouden kunnen aangescherpt van respectievelijk 50 en 450 mg/Nm³ tot respectievelijk 20 en 200 mg/Nm³, dit om bij toename van de verbranding van biomassa in deze categorie van installaties, de toename van de luchtverontreiniging te beperken. Gezien echter de toename van deze installaties de voorbije jaren in Vlaanderen niet op gang is gekomen en er dus ook geen ervaring is opgebouwd met de emissies van dit soort installaties in de praktijk is een aanpassing van de grenswaarden hiervoor op dit moment ook nog niet aan de orde. Voor nieuwe, nog te vergunnen installaties, zijn emissiegrenswaarden die lager zijn dan wat de MCPR oplegt, verantwoord, in functie van de hiervoor beschreven uitgangspunten, dus voor de meest vervuilende brandstoffen. Voor bestaande installaties worden ruime overgangstermijnen voorzien en wordt uitgegaan van een strikte omzetting van de MCPR. Ook voor de andere bepalingen uit de MCPR dan de emissiegrenswaarden wordt VLAREM alleen aangepast waar dat nodig is voor een correcte implementatie van de MCPR.
- Afdeling 5.43.2 van het VLAREM omvat ook emissiegrenswaarden voor installaties met een nominaal thermisch vermogen tussen 300 kW en 1 MW, welke niet gevat worden door de MCPR. Een deel van deze installaties valt onder het toepassingsgebied van de Ecodesign-richtlijn, voor een ander deel is er nog een hiaat in de Europese regelgeving. Er kon echter in het overleg met de sectoren, geen akkoord bereikt worden om de normen voor deze installaties mee aan te passen, om een consistente aanpak van alle stookinstallaties te behouden.
- De wijzigingen mogen niet leiden tot bijkomende complexiteit en de bestaande aanpak in VLAREM wordt zoveel mogelijk behouden. Voor de vele voetnoten in de MCPR werd daarom telkens geëvalueerd of een overname ervan zinvol is of niet. Daarnaast worden achterhaalde bepalingen en voetnoten geschrapt en waar uit ervaring is gebleken dat de huidige bepalingen onvoldoende duidelijk zijn, wordt de tekst aangepast.
- Omdat VLAREM nu ook al emissiegrenswaarden voorziet voor installaties met minder dan 500 draaiuren, werd de mogelijkheid uit de MCPR om deze installaties vrij te stellen niet overgenomen. Wel werden voor deze installaties de huidige grenswaarden behouden voor de bestaande installaties, zodat bestaande back-up en piekinstallaties ongewijzigd in dienst kunnen worden gehouden. Om dit te bekomen zijn ook voor ketels met minder dan 500 draaiuren afzonderlijke artikelen ingevoerd (momenteel is dat alleen het geval voor motoren en turbines). Daarnaast zijn op vraag van de bedrijven enkele voetnoten alsnog overgenomen.

In het oorspronkelijke voorstel werd beoogd de oudste en de meest vervuilende installaties (met nog de hoogste emissiegrenswaarden in VLAREM) te saneren door aan deze installaties grenswaarden op te leggen die gelden voor bestaande installaties van een recentere datum. Dit voorstel was gebaseerd op de aanpak in onze buurlanden en op het oorspronkelijke voorstel van

de Europese Commissie, waar alle bestaande installaties aan dezelfde grenswaarden moeten voldoen. In Nederland en Duitsland moeten de bestaande installaties bovendien aan dezelfde grenswaarden voldoen als de nieuwe installaties, na een beperkte overgangstermijn (typisch 5 à 10 jaar). Concreet betekende dit dat er vanaf 2025 geen afzonderlijke emissiegrenswaarden meer voorzien zouden zijn voor installaties groter dan 5 MW die op dat moment minstens 20 jaar oud zijn, en vanaf 2030 geen afzonderlijke emissiegrenswaarden meer voor installaties kleiner dan 5 MW die op dat moment minstens 25 jaar oud zijn. Dit voorstel maakte de regelgeving ook minder complex. Uit de besprekingen met de sectoren bleek echter dat dit voor een aantal concrete installaties problemen zou meebrengen. Om deze reden is deze termijn voor ketels verhoogd tot respectievelijk 30 en 35 jaar wanneer de ketel gevoed wordt met vaste brandstof (incl. biomassa) of zware stookolie (zodat deze installaties met de meest vervuilende brandstoffen op termijn toch uitgefaseerd geraken), en is deze termijn geschrapt voor ketels gevoed met gasvormige brandstoffen. Mogelijk is er echter voor deze oudere installaties toch nog een technisch-economisch haalbaar reductiepotentieel. In het kader van het geïntegreerd luchtkwaliteitsplan zal dit dan ook verder in kaart gebracht worden, o.m. rekening houdend met de vigerende wetgeving in de ons omringende landen. Dit geldt ook voor andere maatregelen die in eerste instantie als kosteffectief werden beschouwd maar waarover geen akkoord kon worden bereikt. Dit is bijvoorbeeld het geval voor het verplichten tot het continu gebruik van een nageschakelde SCR-installatie, indien deze toch is geïnstalleerd, bijvoorbeeld in het geval van tuinbouwbedrijven waar de SCR is geïnstalleerd om bemesting van de gewassen mogelijk te maken.

Door zoals hiervoor beschreven de emissiegrenswaarden niet te verstrengen voor installaties met minder dan 500 draaiuren kunnen bestaande installaties in de toekomst ongewijzigd in dienst gehouden worden als piek- of back up-installatie.

Ten slotte werd in de voorliggende tekst ook rekening gehouden met enkele punctuele opmerkingen (zowel m.b.t. de emissiegrenswaarden als m.b.t. de andere bepalingen).

Dit alles leidt ertoe dat de artikelen met emissiegrenswaarden worden onderverdeeld in drie paragrafen:

- een eerste paragraaf met emissiegrenswaarden die geldig zijn tot en met 31 december 2024. Dit zijn de emissiegrenswaarden die momenteel van kracht zijn, die worden aangevuld met emissiegrenswaarden voor installaties die vergund zijn op of na 19 december 2017 of na 20 december 2018 in dienst worden genomen. Deze paragraaf kan worden geschrapt vanaf 1 januari 2025;
- een tweede paragraaf met emissiegrenswaarden die geldig zijn van 2025 tot en met 2029. Voor nog te vergunnen installaties worden de emissiegrenswaarden niet aangepast en voor reeds vergunde installaties tot 5 MW gebeurt dat in deze fase ook niet. Voor de reeds vergunde installaties groter dan 5 MW worden de emissiegrenswaarden aangepast waar de MCPR dat vereist en bovendien worden de grenswaarden voor installaties die minstens 30 jaar zijn (20 jaar voor turbines en motoren) gelijk gesteld aan die voor installaties die nog net niet zo oud zijn. Deze paragraaf kan worden geschrapt vanaf 1 januari 2030;
- een derde paragraaf met emissiegrenswaarden die gelden vanaf 1 januari 2030. Hier worden ook voor bestaande installaties tot 5 MW de grenswaarden aangescherpt op dezelfde manier als waarop dat in de tweede paragraaf voor de grotere installaties gebeurt.

Met deze structuur wordt het mogelijk gemaakt de regelgeving op termijn te vereenvoudigen, zoals gevraagd door de industriële sectoren.

Aangezien voor installaties met minder dan 500 draaiuren de grenswaarden niet aangescherpt worden voor de bestaande installaties, is hiervoor slechts één paragraaf nodig.

3.2 De NEC-richtlijn

3.2.1 Inhoud en doelstelling van de richtlijn

De NEC-richtlijn stelt emissiereductiedoelstellingen vast voor de antropogene emissies van de lidstaten van SO_x, NO_x, VOS, NH₃ en PM_{2,5}, houdt een verplichting in om nationale programma's ter beheersing van de luchtverontreiniging op te stellen en om de emissies van die en andere verontreinigende stoffen en de effecten ervan te monitoren en te rapporteren (cf. de omschrijving van doelstellingen en onderwerp in Artikel 1).

Artikel 2 omschrijft het toepassingsgebied, dat ook de exclusieve economische zones van de lidstaten omvat.

Artikel 3 bevat de voor de richtlijn relevante definities.

Artikel 4 betreft de emissiereductieverbintenissen die alleen betrekking hebben op de antropogene emissies. De emissiereductiedoelstellingen zelf zijn opgenomen in Bijlage II. Deze bijlage bevat een set verplichtingen geldig van 2020 tot en met 2029 en een set verplichtingen geldig vanaf 2030. Voor 2025 geldt een indicatieve doelstelling, bepaald door het lineaire traject tussen de doelstellingen voor 2020 en 2030. Mits motivatie kan van dit lineaire traject afgeweken worden.

Artikel 5 omschrijft vormen van flexibiliteit met betrekking tot de reductiedoelstellingen. De belangrijkste betreft de mogelijkheid om voor de beoordeling van naleving een alternatieve emissie-inventaris in te dienen, die rekening houdt met de wetenschappelijke kennis ten tijde van het vaststellen van de doelstellingen (en dus niet met de evoluties sindsdien). Dit moet vermijden dat lidstaten hun doelstellingen niet naleven ten gevolge van een verbetering van de emissie-inventaris en de wetenschappelijke kennis hierachter. De bepalingen waaraan deze alternatieve inventaris moeten voldoen worden uitgewerkt in bijlage IV, deel 4. Daarnaast kan onder uitzonderlijke meteorologische omstandigheden de naleving worden nagegaan op basis van een driejaarlijks gemiddelde en zijn er bepalingen in geval van problemen met de stroom- of warmtevoorzieningen van een lidstaat. Het artikel beschrijft hoe een lidstaat het gebruik van deze flexibiliteit moet melden en de beoordeling daarvan door de Commissie.

De inhoud van het reductieprogramma wordt gespecificeerd in artikel 6 en in bijlage III, deel 1. Bijlage III, deel 2 omvat een aantal maatregelen die in overweging moeten genomen worden. De programma's moeten om de 4 jaar geactualiseerd worden. Indien uit de opgestelde emissie-inventaris of -prognoses blijkt dat de doelstellingen niet worden gehaald, moet er 18 maanden na het indienen daarvan een actualisatie gebeuren. Over het programma moet een publieke consultatie plaatsvinden. Het eerste programma moet krachtens artikel 10, dat de rapporteringsverplichtingen oplijst, uiterlijk op 1 april 2019 ingediend worden.

Artikel 8 en bijlage I specificeren de verplichtingen inzake emissie-inventaris en -prognoses die in belangrijke mate zijn afgestemd op wat al van toepassing is onder het LRTAP-verdrag. Dat geldt ook voor artikel 9 en bijlage V over de monitoring van de impact van luchtverontreiniging op ecosystemen.

Artikel 14 stelt dat zowel de lidstaten als de Europese Commissie alle informatie (inventarissen en programma's) publiek beschikbaar moeten stellen.

In uitvoering van artikel 21 blijven de emissieplafonds uit richtlijn 2001/81 geldig tot en met 31 december 2019.

3.2.2 Bestaande regelgeving in België en Vlaanderen en inpassing van de nieuwe bepalingen in België en Vlaanderen

De emissieplafonds uit Richtlijn 2001/81 werden in overleg tussen de gewesten en de federale overheid opgesplitst in 4 subplafonds: telkens één voor de stationaire bronnen in elk van de gewesten en een nationaal plafond voor de transportsector. Deze verdeling werd bekrachtigd door de Interministeriële Conferentie Leefmilieu en voor Vlaanderen opgenomen in VLAREM.

Omdat sindsdien ook het beleid inzake mobiele bronnen in belangrijke mate naar de gewesten is verschoven, werden de reductiedoelstellingen uit het geamendeerde Protocol van Göteborg onder LRTAP opgesplitst in drie subplafonds: één voor elk van de gewesten, die zowel de stationaire als de mobiele bronnen omvatten. Deze verdeling werd uitgewerkt binnen het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid (CCIM) en vervolgens opgenomen in een samenwerkingsakkoord dat werd goedgekeurd door de Interministeriële Conferentie Leefmilieu (ICL) en het Overlegcomité (OC) en dat momenteel bij elk van de 4 overheden (drie gewesten en federale overheid) de goedkeuringsprocedure doorloopt. De federale engagementen in het samenwerkingsakkoord betreffen concrete maatregelen die zullen genomen of onderzocht worden.

Aangezien de reductiedoelstellingen voor 2020 uit de NECR zijn overgenomen uit het Protocol van Göteborg, is het hiervoor vermelde samenwerkingsakkoord en de opgenomen verdeling van de reductiedoelstellingen ook van toepassing hiervoor. Voor de reductiedoelstellingen vanaf 2030 werd reeds tijdens de onderhandelingen over de NECR een verdeling over de gewesten vastgesteld door het CCIM. Deze verdeling was het resultaat van een technische vertaling van de achter de Belgische reductiedoelstellingen liggende berekeningen naar de gewesten, rekening houdend met de aanwezige installaties en mobiele bronnen van luchtverontreiniging in elk van de gewesten, hun activiteitsniveaus en technische kenmerken. De voorliggende Vlaamse emissieplafonds vanaf 2030 gaan uit van deze afgesproken verdeling, en houden rekening met gewijzigde gegevens sindsdien, en de aanpassing van de Belgische reductiedoelstelling voor PM_{2,5} in de finale NECR. Deze Vlaamse emissieplafonds zijn op 4 mei 2017 bekrachtigd door de ICL en zullen opgenomen worden in een nieuw samenwerkingsakkoord.

De rapportering van emissies en prognoses wordt in de NECR in sterke mate, zowel naar inhoud als naar timing, afgestemd op de verplichtingen onder het LRTAP-verdrag. Deze verplichtingen worden ingevuld door de VMM.

Het opstellen van het emissiereductieprogramma en de actualisatie ervan zal gecoördineerd worden door de het Departement Omgeving.

Voor de omzetting van de NECR worden de volgende delen van VLAREM II aangepast:

- Hoofdstuk 1.1. 'Rechtsgrond en definities'
- Hoofdstuk 2.10. 'Beleidsstaken inzake emissieplafonds voor SO₂, NO_x, VOS en NH₃'
- Bijlage 2.10. 'Beheersing van de emissies van SO₂, NO_x, VOS en NH₃'

3.3 Impact van de regelgeving

3.3.1 MCP-richtlijn

Berekeningen met het simulatiemodel, ontwikkeld door VITO, geven aan dat een strikte omzetting van de MCPR in 2030 zou leiden tot een daling van de emissies (t.o.v. de situatie waarin de huidige VLAREM-grenswaarden behouden blijven) van 0,6 kt voor NO_x, tussen 1 en 3 kt voor SO₂ en 0,5 kt voor fijn stof. Door de aanscherpingen bovenop het voorstel worden bijkomend 0,5 kt NO_x en 0,1 kt fijn stof gereduceerd (en geen SO₂). De totale Vlaamse emissies van deze pollutanten bedragen volgens de meest recente prognoses 67,4 kt NO_x, 28,1 kt SO₂ en 11,8 kton PM_{2,5} wat na doorrekening overeenkomt met 18,4 kt fijn stof.

In 2035 is de impact van zowel de MCPR als de bijkomende aanscherpingen nog iets groter.

3.3.2 NEC-richtlijn

Tijdens de onderhandelingen over de NECR onderzocht het departement Leefmilieu, Natuur en Energie de haalbaarheid van de voorgestelde reductiedoelstellingen. Uit die analyse, die zijn weerslag vond in de nota "NEC-reductie-doelstellingen, Analyse voor Vlaanderen, 13 november 2015" en die werd besproken met vertegenwoordigers uit de industrie, de landbouw en de administratie, bleek dat de doelstellingen voor Vlaanderen haalbaar zijn. Voor PM_{2,5} was de onzekerheid op de inschatting, van zowel de historische als de toekomstige emissies, het grootst en voor deze pollutant is de Belgische doelstelling in de loop van de onderhandeling nog aangepast van 41% naar 39%.

Een uitgebreide analyse van de reductiedoelstellingen en de instrumenten die nodig zijn om deze te halen, wordt uitgewerkt in het emissiereductieprogramma dat lidstaten in uitvoering van de NECR moeten opstellen. Voor het Vlaamse Gewest is dit proces in voorbereiding.

4. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1 verduidelijkt dat dit besluit tot doel heeft de MCPR en de NECR om te zetten in Vlaamse regelgeving.

Artikel 2 brengt een aantal wijzigingen aan aan de definities van VLAREM II. Waar momenteel afzonderlijke definities zijn voorzien voor het hoofdstuk 2.10 (Emissieplafonds), worden deze definities geïntegreerd met de andere definities inzake luchtverontreiniging. Daarnaast voegt het artikel een aantal definities toe aan de definities van VLAREM II.

Bij de definities van dierlijke bijproducten moet nu ook verwezen worden naar hoofdstuk 5.43 van VLAREM. Verordening 592/2014 wordt hier gedefinieerd.

De definities van stof, motor, gasolie, zware stookolie en raffinaderijbrandstof zijn letterlijke overnames uit de MCPR, de betreffende begrippen zijn nog niet gedefinieerd in VLAREM. Zowel in de definitie van gasolie als in de definitie van zware stookolie wordt verwezen naar de ASTM-methode D86. Dit is een letterlijke overname uit de MCPR. De ASTM-methode D86 is de basis testmethode om het kookpunt van een petroleumproduct te bepalen en op deze manier de kwaliteit van de brandstof te bepalen. Het is een internationale testmethode die algemeen gehanteerd wordt. De ASTM-methode kan o.m. online aangekocht worden via ASTM International (<https://www.astm.org/>). De definities van antropogene emissie, zwaveloxiden en zwarte koolstof worden overgenomen uit de NECR. De term "stikstofoxiden" is wel al gedefinieerd in VLAREM, maar de huidige definitie betreft alleen luchtkwaliteit (immissies, concentraties) en is niet toepasbaar voor emissies. De nieuw voorgestelde definitie is ruimer, wordt vermeld in de NECR en de MCPR en is voor beide gevallen van toepassing. De aanpassing is nog steeds in lijn met de luchtkwaliteitsrichtlijn 2008/50/EG.

Op vraag van de industrie worden in VLAREM specifieke bepalingen voorzien voor noodstroomgeneratoren en voor vloeibare recuperatiebrandstof. Deze termen komen niet voor in de MCPR, maar vereisen wel een omschrijving.

Omdat in de NECR op verschillende plaatsen wordt verwezen naar het LRTAP-verdrag, en deze verwijzingen worden overgenomen in VLAREM, wordt dit ook verduidelijkt in de definities.

Artikel 3 vervangt het bestaande hoofdstuk 2.10 van VLAREM II door een nieuwe versie van dit hoofdstuk. Dit bestaande hoofdstuk implementeert samen met bijlage 2.10 Richtlijn 2001/81. De NECR heft Richtlijn 2001/81 op, zodat de bestaande bepalingen kunnen geschrapt worden en vervangen door bepalingen in uitvoering van de NECR. Enkel de emissieplafonds uit Richtlijn 2001/81 worden behouden, deze blijven opgenomen in bijlage 2.10.A.

Waar in Richtlijn 2001/81 voor heel wat bepalingen inzake emissie-inventarisatie werd verwezen naar de bepalingen onder het LRTAP-verdrag, worden deze bepalingen in de NECR expliciet overgenomen. De verplichtingen zijn bovendien uitgebreid tot de pollutanten die ook onder LRTAP moeten gerapporteerd worden (en dus niet alleen de pollutanten waarvoor een reductiedoelstelling is opgenomen). Daarnaast bevat de NECR uitgebreide bepalingen inzake de opmaak van het emissiereductieprogramma en inzake flexibiliteit bij evaluatie van de doelstellingen. Al deze bepalingen worden overgenomen in het nieuwe hoofdstuk 2.10.

Afdeling 2.10.1. implementeert in combinatie met bijlagen 2.10.A tot en met 2.10.D de bepalingen inzake de emissiereductiedoelstellingen. Dit is een weergave van de afspraken over de verdeling van de doelstellingen binnen België, zoals eerder besproken.

Afdeling 2.10.2. implementeert in combinatie met bijlage 2.10.E de flexibiliteitsbepalingen uit de NECR.

Afdeling 2.10.3. implementeert in combinatie met bijlage 2.10.F de bepalingen omtrent het reductieprogramma uit de NECR. In deze bijlage wordt verwezen naar het Ammoniak-richtsnoer dat is ontwikkeld binnen het LRTAP-verdrag. Dit is een letterlijke overname uit de NECR. Met het ammoniakrichtsnoer wordt het "UNECE guidance document on preventing and abating ammonia emissions" bedoeld. Dit document geeft een beschrijving van mogelijke strategieën en maatregelen om ammoniakemissie te reduceren en is in deze zin de basis voor de lijst van maatregelen zoals opgenomen in bijlage III deel 2 van de NEC-richtlijn en bijlage 2.10.F punt 4. Dit richtsnoer is vrij toegankelijk via de website van de UNECE, de Europese Economische Commissie van de Verenigde naties

(https://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/documents/2012/EB/ECE_EB.AIR_120_ENG.pdf) .

Afdeling 2.10.4. implementeert in combinatie met bijlagen 2.10.G en 2.10.H de bepalingen inzake emissie-inventarisatie en -prognoses. In bijlage 2.10.H wordt verwezen naar het EMEP/EEA-richtsnoer. Dit is een letterlijke overname uit de NECR. Het EMEP/EEA-richtsnoer is een richtsnoer voor het rapporteren van emissies en projecties onder het Verdrag Grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand (LRTAP). Deze richtsnoer (document ECE/EB.AIR/125) is vrij beschikbaar op de website van het EMEP centre on emission inventories and projections: http://ceip.at/ms/ceip_home1/ceip_home/reporting_instructions/.

Afdeling 2.10.5. implementeert de bepalingen inzake monitoring van de impact van luchtverontreiniging op ecosystemen.

Afdeling 2.10.6. implementeert de bepalingen inzake verslaggeving.

Artikel 4 tot en met 7 betreft aanpassingen aan de beleidstaken zoals die beschreven worden in hoofdstuk 2.11 van VLAREM II. Dit gaat over het bijhouden van een register met de informatie over de stookinstallaties opgelijst in Bijlage I van de MCPR (artikel 5, 5°, van de MCPR) en de verslaggeving over de genomen maatregelen in functie van de MCPR en de emissies van de betrokken installaties, zoals beschreven in artikel 11 van de MCPR. Het departement Omgeving zal, waar nodig in overleg met de Vlaamse Milieumaatschappij, instaan voor de coördinatie en de uitvoering van deze beleidstaken. Een werkgroep met alle te betrekken entiteiten wordt daartoe opgericht. Gezien voor een deel van de betrokken installaties het toezicht tot de bevoegdheid van

de gemeenten behoort, zal er met vertegenwoordigers van de gemeenten worden overlegd hoe de rol van de gemeenten in de door de MCPR bepaalde toezichtsoverdrachten kan worden bepaald.

Door het wijzigen van de artikelnummers in afdelingen 5.43.2 en 5.43.3, moet een aantal verwijzingen in de rest van VLAREM II aangepast worden. Dat gebeurt in artikel 8, artikel 9 en artikel 11.

Artikel 10 voegt een bepaling toe aan Afdeling 5.20.2 (petroleumraffinaderijen) die verduidelijkt dat de bepalingen uit Afdeling 5.43.2 (kleine en middelgrote stookinstallaties) ook van toepassing zijn op deze stookinstallaties in de raffinaderijsector, behalve wat betreft de emissiegrenswaarden voor installaties gevoed met raffinaderijbrandstof. Deze worden immers uitgesloten van het toepassingsgebied van de MCPR middels Artikel 2, 3^e, o), van de MCPR. Momenteel moeten deze installaties (op andere brandstoffen dan raffinaderijbrandstof) nog niet aan de bepalingen uit Afdeling 5.43.2 voldoen, maar ten gevolge van de MCPR moeten zij wel onder dit toepassingsgebied vallen. Voor grote stookinstallaties geldt al een soortgelijke bepaling, met dat verschil dat voor de installaties waarvoor Afdeling 5.43.3 niet van toepassing is, in Afdeling 5.20.2 specifieke emissiegrenswaarden zijn opgenomen.

Artikel 12 voegt aan de lijst met categorieën van installaties waarvoor de bepalingen inzake stookinstallaties niet van toepassing zijn, drie categorieën toe (9°, 10° en 11°). Hoewel deze categorieën niet worden vermeld in artikel 28 van de RIE (installaties uitgesloten van het hoofdstuk 'Grote stookinstallaties') leidt dit niet tot tegenspraak met de RIE omdat:

- crematoria (punt 9°) ook gevat worden door 1° (directe verwarming), dat is overgenomen uit de RIE;
- punt 10° alleen betrekking heeft op installaties met een thermisch vermogen van 5 MW of minder;
- terugwinningsinstallaties bij de productie van pulp (punt 11°) in de RIE worden uitgesloten voor wat betreft de emissiegrenswaarden. De andere bepalingen uit de RIE worden opgevangen in hoofdstuk 3.6. van VLAREM III.

Het tweede deel van dit artikel betreft opnieuw het corrigeren van een aantal verwijzingen.

Artikel 13 stemt de bepalingen van dit hoofdstuk af op de bepalingen van Verordening 592/2014. De bepalingen uit deze verordening zijn van kracht vanaf 15 juli 2016. Dit betekent dat de activiteiten beschreven in de Verordening, namelijk het verstoken van dierlijk vet en verstoken van kippenmest, volgens de bepalingen uit de Verordening uitgevoerd kunnen worden. Het verstoken van dierlijk vet in een thermische ketel kan momenteel reeds uitgevoerd worden volgens de bepalingen van de Verordening 142/2011.

Het verstoken van dierlijk vet en kippenmest is momenteel in Vlaanderen niet toegelaten. Het verbranden van dierlijk vet en kippenmest is alleen toegelaten als afval(mee)verbranding. De betreffende installaties dienen vergund te zijn onder de rubriek 2.3.4 en de voorwaarden uit afdeling 5.2.3bis van titel II van het VLAREM dienen nageleefd te worden.

Naar aanleiding van de Verordening 592/2014 zal het toegelaten worden om dierlijk vet ook te verstoken, waarbij de installaties alleen nog vergund moeten worden onder rubriek 43. Voor het verstoken van dierlijk vet in motoren (cf. Verordening 592/2014) en in thermische ketels (cfr. Verordening 142/2011) worden aangepaste emissiegrenswaarden en meetverplichtingen opgenomen in afdeling 5.43.2 (middels artikel 11 van het voorliggende besluit) en 5.43.3 (middels artikel 12 van het voorliggende besluit) van VLAREM II en dit voor de parameters stof, SO₂, NO_x, CO, vluchtige organische stoffen en gasvormige anorganische chloriden en fluoriden. Verder wordt ook een aantal bepalingen opgenomen voor die gevallen waar de bevoegde autoriteit alternatieven kan toestaan.

Artikel 14 vervangt de huidige bepalingen voor kleine en middelgrote stookinstallaties door nieuwe bepalingen. Omdat deze bepalingen grondig worden herzien in functie van de implementatie van de MCPR, wordt ervoor gekozen deze hele afdeling te vervangen.

De uitgangspunten voor het besluit worden uitgebreid besproken in hoofdstuk 3.1.3.3 van deze nota.

De emissiegrenswaarden zijn opgenomen in artikel 5.43.2.3 tot en met 5.43.2.16. Zoals hiervoor besproken worden in artikel 5.43.2.5 en 5.43.2.9 specifieke emissiegrenswaarden opgenomen voor installaties gevoed met dierlijke vetten. De algemene aanpak voor de aanpassing van de emissiegrenswaarden wordt toegelicht in hoofdstuk III.1 van deze nota. Concreet betekent dit:

- Artikel 5.43.2.3 bevat de emissiegrenswaarden voor ketels gevoed met vaste fossiele brandstoffen.
 - In paragraaf 1 worden emissiegrenswaarden toegevoegd voor nog te vergunnen installaties. Voor stof, NO_x en voor SO₂ vanaf 5 MW gaan deze grenswaarden, in lijn met de hoger vermelde uitgangspunten voor steenkool als brandstof, verder dan de strikte omzetting van de richtlijn. Voor stof vereisen ze de implementatie van een filter (elektrostatische filter tot 5 MW, erboven doekenfilter), voor NO_x de toepassing van een SCR en voor SO₂ vanaf 5 MW een natte wasser. Wanneer er geen technisch en economisch haalbaar alternatief is voor het gebruik van steenkool, gelden minder strenge grenswaarden (overeenkomstig een strikte omzetting van de richtlijn).
 - In paragraaf 2 en 3 worden de grenswaarden aangepast voor bestaande installaties, overeenkomstig de overgangstermijnen uit de richtlijn. Voor installaties vergund vóór 1996 worden geen afzonderlijke grenswaarden meer voorzien, eveneens in lijn met bovenvermelde uitgangspunten.
- Artikel 5.43.2.4 bevat de emissiegrenswaarden voor ketels gevoed met vaste biomassa.
 - In paragraaf 1 worden alleen voor installaties groter dan 5 MW de emissiegrenswaarden aangescherpt, zodat hiervoor een doekenfilter en SNCR (bij verbranden van zuiver hout) of SCR nodig zijn. Over deze aanpassing werd overeenstemming bereikt met de betrokken doelgroep, gezien voor deze grotere installaties technisch-economisch haalbare oplossingen bestaan om de aan de lagere emissiegrenswaarden te voldoen. Voor installaties met een vermogen van 5 MW of minder is dit niet het geval, zodat deze grenswaarden ongewijzigd blijven (zie ook hoger). Voor SO₂ wordt een strengere grenswaarde ingevoegd voor het geval andere dan houtachtige biomassa (zoals bv. stro) wordt verbrand.
 - In paragrafen 2 en 3 worden de grenswaarden aangepast voor bestaande installaties, overeenkomstig de overgangstermijnen uit de richtlijn. Voor installaties vergund vóór 1996 worden geen afzonderlijke grenswaarden meer voorzien.
- Artikel 5.43.2.5 bevat de emissiegrenswaarden voor ketels gevoed met vloeibare brandstoffen die minstens 500 uur per jaar in gebruik zijn.
 - Nu al zijn de emissiegrenswaarden voor SO₂ en NO_x voor nog te vergunnen installaties afgestemd op het gebruik van gasolie. In paragraaf 1 wordt deze redenering ook doorgetrokken voor stof. Boven 5 MW wordt een minder strenge emissiegrenswaarde voorzien om het gebruik van zware stookolie toch nog mogelijk te maken (mits nageschakelde technieken voor zowel SO₂, NO_x als stof). Gezien de afstemming op gasolie, moet voor de omzetting van de MCPR één grenswaarde voor NO_x aangepast worden. Daarnaast wordt een voetnoot toegevoegd die het gebruik van recuperatiebrandstoffen in nieuwe installaties mogelijk moet houden (om te vermijden dat deze brandstoffen niet nuttig kunnen gebruikt worden). Deze bepaling werd ingevoegd op specifieke vraag van Essenscia.
 - In paragraaf 2 en 3 worden de grenswaarden aangepast voor bestaande installaties, overeenkomstig de overgangstermijnen uit de richtlijn. Voor installaties vergund vóór 1996 worden geen afzonderlijke grenswaarden meer voorzien (alleen belangrijk voor zware stookolie, voor gasolie leidt dit niet tot bijkomende aanscherping).

- In paragraaf 4 worden specifieke emissiegrenswaarden opgenomen voor installaties gevoed met dierlijke vetten.
- Artikel 5.43.2.6 bevat de emissiegrenswaarden voor ketels gevoed met vloeibare brandstoffen die minder dan 500 uur per jaar in gebruik zijn. Dit is een nieuw artikel, de emissiegrenswaarden zijn diegene die ook nu al van kracht zijn. Deze grenswaarden worden ook in de toekomst niet aangepast.
- Artikel 5.43.2.7 bevat de emissiegrenswaarden voor gasturbines gevoed met vloeibare brandstoffen die minstens 500 uur per jaar in gebruik zijn.
 - In paragraaf 1 wordt alleen voor stof een strengere grenswaarde voorzien dan wat momenteel al van kracht is voor nog te vergunnen installaties. Deze grenswaarde is overgenomen uit de MCPR. In tegenstelling tot de MCPR wordt geen afzonderlijke grenswaarde voorzien voor turbines onder 20 MW (omdat die amper voorkomen en omdat dezelfde techniek nodig is).
 - In paragraaf 2 worden de grenswaarden aangepast voor bestaande installaties, overeenkomstig de overgangstermijn uit de richtlijn. Voor installaties vergund vóór 2003 worden geen afzonderlijke grenswaarden meer voorzien.
- Artikel 5.43.2.8 bevat de emissiegrenswaarden voor gasturbines gevoed met vloeibare brandstoffen die minder dan 500 uur per jaar in gebruik zijn.
 - Voor nog te vergunnen installaties wordt alleen voor NO_x een strengere grenswaarde ingevoerd dan wat momenteel al van kracht is. Deze grenswaarde is afgestemd op die voor grote stookinstallaties (> 50 MW) en is minder streng dan die voor turbines met meer dan 500 bedrijfsuren.
- Artikel 5.43.2.9 bevat de emissiegrenswaarden voor motoren gevoed met vloeibare brandstoffen die minstens 500 uur per jaar in gebruik zijn.
 - In paragraaf 1 worden aangepaste emissiegrenswaarden voorzien voor nog te vergunnen motoren. Voor stof gebeurt dit in functie van de implementatie van de MCPR, voor NO_x gebeurt dit conform de BBT-studie voor nieuwe stookinstallaties en stationaire motoren (Vito, 2012), waarbij uitgegaan wordt van wat haalbaar is bij het gebruik van gasolie in motoren tot 5 MW.
 - In paragrafen 2 en 3 worden de grenswaarden aangepast voor bestaande installaties, overeenkomstig de overgangstermijnen uit de richtlijn. Voor installaties vergund vóór 2003 worden geen afzonderlijke grenswaarden meer voorzien.
 - In paragraaf 4 worden specifieke emissiegrenswaarden opgenomen voor installaties gevoed met dierlijke vetten.
- Artikel 5.43.2.10 bevat de emissiegrenswaarden voor motoren gevoed met vloeibare brandstoffen die minder dan 500 uur per jaar in gebruik zijn.
 - Voor nog te vergunnen installaties wordt alleen voor NO_x een strengere grenswaarde ingevoerd dan wat momenteel al van kracht is. Deze grenswaarde is afgestemd op de BBT-studie, al wordt nu uitgegaan van het gebruik van zware stookolie. Voor noodstroomgeneratoren wordt een minder strenge grenswaarde voorzien, waarvoor de toepassing van een SCR niet nodig is.
- Artikel 5.43.2.11 bevat de emissiegrenswaarden voor ketels gevoed met gasvormige brandstoffen die minstens 500 uur per jaar in gebruik zijn.
 - In paragraaf 1 wordt alleen voor NO_x de grenswaarde aangescherpt voor installaties groter dan 20 MW; deze grenswaarde wordt gelijkgesteld aan die voor installaties kleiner dan 20 MW (80 mg/Nm³). In Nederland is al meer dan 10 jaar een strengere grenswaarde van kracht (ook voor bestaande installaties) en bovendien blijkt uit emissiejaarverslagen dat de recente bestaande installaties al aan deze grenswaarde voldoen.
 - In paragrafen 2 en 3 worden de grenswaarden aangepast voor bestaande installaties, overeenkomstig de overgangstermijn uit de richtlijn.
- Artikel 5.43.2.12 bevat de emissiegrenswaarden voor ketels gevoed met gasvormige brandstoffen die minder dan 500 uur per jaar in gebruik zijn. Dit is een nieuw artikel, de

- emissiegrenswaarden zijn die die ook nu al van kracht zijn bij gebruik van aardgas. Deze grenswaarden worden ook in de toekomst niet aangepast.
- Artikel 5.43.2.13 bevat de emissiegrenswaarden voor gasturbines gevoed met gasvormige brandstoffen die minstens 500 uur per jaar in gebruik zijn.
 - o Paragraaf 1 bevat geen wijzigingen t.o.v. de grenswaarden die nu al van kracht zijn.
 - o In paragraaf 2 worden geen afzonderlijke grenswaarden meer voorzien voor installaties vergund vóór 2003. Alleen voor turbines die gascompressiestations aandrijven, wordt overeenkomstig de MCPR een overgangstermijn tot 2030 i.p.v. 2025 voorzien.
 - Artikel 5.43.2.14 bevat de emissiegrenswaarden voor gasturbines gevoed met gasvormige brandstoffen die minder dan 500 uur per jaar in gebruik zijn.
 - o Voor nog te vergunnen installaties wordt alleen voor NO_x een strengere grenswaarde ingevoerd dan wat momenteel al van kracht is. Deze grenswaarde is afgestemd op die voor grote stookinstallaties (> 50 MW) en is minder streng dan die voor turbines met meer dan 500 bedrijfsuren.
 - Artikel 5.43.2.15 bevat de emissiegrenswaarden voor motoren gevoed met vloeibare brandstoffen die minstens 500 uur per jaar in gebruik zijn.
 - o In paragraaf 1 worden aangepaste emissiegrenswaarden voorzien voor nog te vergunnen motoren voor NO_x, conform de BBT-studie voor nieuwe stookinstallaties en stationaire motoren (Vito, 2012). Tot 5 MW is deze grenswaarde haalbaar door toepassing van primaire maatregelen (lean burn), bij grotere installaties zijn nageschakelde technieken (SCR) nodig. Daarnaast wordt, conform de MCPR, een grenswaarde voor SO₂ toegevoegd (die in praktijk normaal gezien geen probleem zal stellen).
 - o In paragraaf 2 en 3 worden de grenswaarden aangepast voor bestaande installaties, overeenkomstig de overgangstermijnen uit de richtlijn. Voor installaties vergund vóór 2003 worden geen afzonderlijke grenswaarden meer voorzien.
 - Artikel 5.43.2.16 bevat de emissiegrenswaarden voor motoren gevoed met gasvormige brandstoffen die minder dan 500 uur per jaar in gebruik zijn.
 - o Voor nog te vergunnen installaties wordt voor NO_x een lagere grenswaarde ingevoerd dan wat momenteel al van kracht is. Deze grenswaarde is afgestemd op het gebruik van primaire maatregelen en is dus haalbaar zonder nageschakelde technieken. Ook hier wordt een grenswaarde voor SO₂ toegevoegd, net als voor motoren met meer draaiuren.

De andere aanpassingen (dan de emissiegrenswaarden) kaderen zoals al vermeld voornamelijk in een (strikte) omzetting van de MCPR. Door de toevoeging van specifieke emissiegrenswaarden voor ketels met minder dan 500 bedrijfsuren per jaar, alsook andere artikelen, wijzigen de artikelnummers. Artikels die ongewijzigd worden gelaten, worden niet besproken.

- Artikel 5.43.2.1 beschrijft het toepassingsgebied en de samentellingsregels. In VLAREM is al een samentellingsregel opgenomen, waarbij installaties tot 15 MW uitgesloten worden. In de MCPR, waar de samentellingsregel alleen betrekking heeft op nog te vergunnen installaties, is dat niet het geval. Installaties kleiner dan 15 MW en vergund na 19 december 2017 moeten dus ook meegeteld worden.

De regels in §2 en §3 kunnen leiden tot een situatie waarin de vermogens niet moeten worden samengeteld en er toch alleen een meting op een gemeenschappelijk rookgaskanaal is. In een dergelijke situatie is het niet mogelijk de naleving van de emissiegrenswaarden te beoordelen. Om dit te vermijden wordt §4 toegevoegd, waarin exploitanten de keuze wordt gegeven om de vermogens op te tellen (wat kan leiden tot strengere grenswaarden) met meting op het gezamenlijke rookgaskanaal, of niet optellen van de vermogens, maar dan met meting op de individuele rookgaskanalen (uiteraard voor zover §2 en §3 geen aanleiding geven tot optellen).

- In artikel 5.43.2.2 wordt de betekenis van de pollutanten HCl, HF, nikkel, vanadium en lood verduidelijkt. Hier wordt ook gesteld dat voor installaties met minder dan 100 bedrijfsuren per jaar geen emissiegrenswaarden van toepassing zijn (behoudens uitzonderingen, zoals ook vermeld in de MCPR). Dit is een versoepeling t.o.v. de huidige VLAREM, waar voor die installaties wel emissiegrenswaarden gelden, maar geen meetverplichtingen. Een dergelijke situatie (wel

normen, geen metingen) laat de MCPR niet toe. Om te vermijden dat deze installaties speciaal voor een meting moeten worden opgestart, worden zij in de toekomst ook uitgesloten van de emissiegrenswaarden.

Voor motoren met minder dan 500 bedrijfsuren die noodgeneratoren of bluswaterpompen aandrijven, moet het vermogen slechts voor 50% in rekening worden gebracht. Een dergelijke bepaling is reeds opgenomen in de indelingslijst (rubriek 31). Omdat de vermogens in de indelingslijst betrekking hebben op het gesommeerde vermogen over alle installaties, leidt dit tot een verschillende behandeling van deze installatie wanneer zij de enige installatie zijn, of wanneer er nog andere motoren op de inrichting staan (indien er slechts één dergelijke motor met een vermogen van 500 kW_{th} staat zou deze niet ingedeeld zijn, staat er nog een andere motor, dan zullen beide ingedeeld zijn; in het eerste geval gelden voor deze motor geen emissiegrenswaarden, in het tweede geval zijn voor diezelfde motor wel emissiegrenswaarden van toepassing). Om een dergelijke verschillende aanpak van eenzelfde installatie te vermijden, wordt deze bepaling toegevoegd. Dit is niet in strijd met de MCPR, aangezien die toelaat om installaties met minder dan 500 draaiuren uit te sluiten van de toepassing van emissiegrenswaarden en meetverplichtingen (alleen bij vaste brandstoffen geldt dan een stofnorm, maar dit is niet van belang voor motoren).

- Artikel 5.43.2.17 waarin gesteld wordt dat periodes voor opstarten en stilleggen van de installatie zo kort mogelijk moeten worden gehouden, is overgenomen uit de MCPR (artikel 7, 9^e).
- Artikel 5.43.2.18 is inhoudelijk ongewijzigd gebleven, maar waar hiervoor momenteel verwezen wordt naar de gelijkaardige bepaling in afdeling 5.43.3 is het duidelijker dit hier te expliciteren.
- De toevoeging aan artikel 5.43.2.19 kadert in de omzetting van artikel 8, 3^e van de MCPR.
- De bepaling uit artikel 5.43.2.21 is volgens de MCPR (artikel 6, 12^e) alleen toegelaten voor bestaande installaties en wordt daarom in die zin aangepast. Ook de beperking in de tijd is afkomstig uit de MCPR.
- Artikel 5.43.2.23 wordt in §1, 1°, aangevuld met HCl, HF, nikkel en vanadium. Mocht dat niet gebeuren dan zou voor deze pollutanten, krachtens de algemene bepalingen, een halfjaarlijkse meetfrequentie gelden, wat in een aantal gevallen hoger is dan de frequentie voor de andere pollutanten (SO₂, NO_x en stof). Deze toevoeging beperkt de meetfrequentie dus. §1, 2°, van dat artikel wordt aangepast conform de meetverplichtingen uit bijlage III van de MCPR.
- Artikel 5.43.2.23, §2, wordt aangepast om conform de MCPR te zijn. Aan 4° worden nikkel en vanadium toegevoegd omdat de gehalten hiervan in gasolie zeer beperkt zijn en deze metingen dus geen toegevoegde waarde hebben. Het bestaande 5° (installaties die minder dan 100 uur per jaar in bedrijf zijn) wordt geschrapt omdat voor deze installaties geen grenswaarden meer van kracht zijn, waardoor er sowieso geen metingen vereist zijn.
- Artikel 5.43.2.24 wordt aangepast om de minimale meetfrequentie uit de MCPR te respecteren. De toevoeging van artikel 5.43.2.26 dient hetzelfde doel.
- In artikel 5.43.2.25 wordt een foutieve verwijzing gecorrigeerd.
- Artikel 5.43.2.27 wordt aangepast omdat deze bepaling in de MCPR ook geldt voor installaties met minder dan 500 bedrijfsuren per jaar.
- De bepaling uit artikel 5.43.2.29. is niet voorzien in de MCPR en moet daarom beperkt worden tot 2024, voor bestaande installaties.
- §2 van artikel 5.43.2.30 wordt aangepast omdat dit in de MCPR niet alleen voor stof geldt, maar ook voor de andere pollutanten. Er wordt verduidelijkt dat dit alleen moet waar de vermelde techniek nodig is om aan de emissiegrenswaarden te voldoen (en dus niet wanneer de maatregel genomen wordt om bedrijfs- of processpecifieke redenen).
- Het tweede lid van artikel 5.43.2.33 wordt geschrapt omdat het niet conform de MCPR is.
- Artikel 5.43.2.34 wordt toegevoegd in functie van de omzetting van de MCPR (artikel 7, 2^e).
- In artikel 5.43.2.35 wordt een expliciete verwijzing naar de code van goede praktijk toegevoegd (conform bijlage III van de MCPR, deel 1, 7^e).
- De MCPR schrijft voor dat alle installaties moeten vergund of geregistreerd worden. Alle informatie over deze installaties, en minimaal de gegevens die worden vermeld in bijlage I van

de MCPR, moet worden opgenomen in een register dat ter beschikking wordt gesteld van het publiek. De gegevens uit bijlage I zijn sinds 23 februari 2017 toegevoegd aan het aanvraagformulier voor de omgevingsvergunning, zodat deze informatie beschikbaar is voor installaties die (vanaf wanneer) een digitale vergunningsaanvraag indienen. Voor de andere installaties is de nodige informatie niet beschikbaar in de vergunningsaanvraag, zodat de informatie bij de exploitant moet worden opgevraagd. Dit gebeurt middels een webapplicatie. De verplichting tot het invullen ervan is opgenomen in artikel 5.43.2.41.

- Artikel 5.43.2.42 lijst een aantal gegevens op die door de exploitant moeten worden bijgehouden, in uitvoering van artikel 7, 5^e, van de MCPR.

Middels artikel 15 worden ook voor grote stookinstallaties de huidige bepalingen vervangen door nieuwe bepalingen. De inhoudelijke wijzigingen zijn hier evenwel eerder beperkt. In deze afdeling wordt:

- aan artikel 5.43.3.1 een nieuwe paragraaf 1 toegevoegd, die het toepassingsgebied van deze afdeling verduidelijkt;
- in artikel 5.43.3.2 de betekenis van de pollutanten HCl, HF, nikkel, vanadium en lood verduidelijkt;
- in de artikelen 5.43.3.3 tot en met 5.43.3.14 de eerste paragraaf die emissiegrenswaarden bevat die geldig waren tot en met 2015, geschrapt. In de tweede paragraaf wordt overeenkomstig de 'vanaf 1 januari 2016' geschrapt;
- voor een aantal installaties lagere emissiegrenswaarden opgenomen voor installaties die nog moeten vergund worden, zodat de emissiegrenswaarden voor grote stookinstallaties in lijn zijn met de emissiegrenswaarden voor middelgrote stookinstallaties:
 - o ketels gevoed met vaste fossiele brandstoffen tussen 50 en 100 MW (NO_x);
 - o gasturbines met minimaal 500 bedrijfsuren per jaar gevoed met vloeibare brandstoffen (stof);
 - o stationaire motoren met minimaal 500 bedrijfsuren per jaar gevoed met vloeibare brandstoffen (stof en NO_x);
 - o stationaire motoren met minder dan 500 bedrijfsuren per jaar gevoed met vloeibare brandstoffen (NO_x);
 - o ketels gevoed met aardgas tussen 50 en 100 MW (NO_x);
 - o stationaire motoren met minimaal 500 bedrijfsuren per jaar gevoed met gasvormige brandstoffen (NO_x);
 - o stationaire motoren met minder dan 500 bedrijfsuren per jaar gevoed met gasvormige brandstoffen (NO_x).

Deze aanpassingen waren ook het onderwerp van het overleg met de sectoren rond de omzetting van de MCPR en maken dus deel uit van het akkoord dat werd bereikt over de aanpassing van de regelgeving;

- in artikel 5.43.3.5 en 5.43.3.8 specifieke emissiegrenswaarden opgenomen voor installaties gevoed met dierlijke vetten, net zoals dat gebeurt is in afdeling 5.43.2;
- in de artikelen 5.43.3.5 tot en met 5.43.3.14 niet meer over diesel-, otto- of dual fuel-motoren gesproken, maar alleen over stationaire motoren. Deze formulering is eenvoudiger en vermijdt dat er voor sommige situaties (zoals het verbranden van benzine in een ottomotor) geen emissiegrenswaarden zijn vermeld;
- artikel 5.43.3.15 geherformuleerd, rekening houdend met het schrappen van §1 uit de voorgaande artikelen en de installaties waarvoor de toepassing van dat artikel werd aangevraagd;
- in §3 van artikel 5.43.3.25 een minimale meetfrequentie toegevoegd voor een aantal pollutanten, in overeenstemming met de bepalingen uit de RIE; ook de toevoeging aan artikel 5.43.2.28 kadert in de RIE;
- een minimale meetfrequentie toegevoegd voor HCl en HF, indien daarvoor emissiegrenswaarden zijn bepaald, net zoals dat gebeurt is in artikel 5.43.2.3;
- bij de beschrijving van de meetmethodes ook een verwijzing naar de betreffende code van goede praktijk toegevoegd;

- andere achterhaalde bepalingen geschrapt en enkele taalfouten gecorrigeerd.

Artikel 16 vult artikel 5.43.4.2 aan zodat alle wijzigingen aan de werking van een installatie die een impact hebben op de van toepassing zijnde emissiegrenswaarden, moeten gemeld worden aan de toezichthoudende overheid. Deze wijziging is noodzakelijk voor de omzetting van artikel 9 van de MCPR.

Artikel 17 voegt aan bijlage 2.5.3.15 van VLAREM II, waarin de inhoud van luchtkwaliteitsplannen wordt gespecificeerd, toe dat in een luchtkwaliteitsplan zal worden nagegaan wat de impact op de luchtkwaliteit en de haalbaarheid zijn van het opleggen van strengere emissiegrenswaarden (dan wat de MCPR oplegt) voor stookinstallaties. Dit geeft uitvoering aan artikel 6, 9^e, van de MCPR.

Artikel 18 vervangt bijlage 2.10 door een nieuwe bijlage, in functie van de omzetting van de NECR. Alleen de oorspronkelijke bijlage 2.10.A wordt behouden. Voor meer info wordt verwezen naar de bespreking van artikel 3.

Ook in VLAREM III moet een verwijzing naar een artikel, waarvan het artikelnummer is gewijzigd, aangepast worden. Dat gebeurt in artikel 19.

Artikel 20 stelt dat artikel 10 pas op 28 oktober 2018 in werking treedt. Artikel 10 wijzigt immers een verwijzing in een bepaling die, conform het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2015, pas op 28 oktober 2018 in het VLAREM wordt opgenomen.

Artikel 21 stelt dat de Vlaamse minister, bevoegd voor leefmilieu en het waterbeleid, belast is met de uitvoering van dit besluit.

Brussel,

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE